

XVII Eesti Matemaatika päevad

RAINIS HALLER
Tartu Ülikool

17. Eesti Matemaatika päevad toimusid 17.–19. augustil 2020. a Seedri puhketalus Horsa külas Rõuge vallas Võrumaal. Ürituse korraldasid Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi matemaatikaõpetaja Anne Aasamets ning Tartu Ülikooli matemaatikud Rainis Haller, Uno Hämarik ja Kalle Kaarli. Osavõtjaid oli meeldivalt palju – ca 70 inimest, seda hoolimata Eestimaale äärealale jäävast toimumiskohast ja aasta algul Eestimaale jõudnud koroonapandeemiast, mille esimene laine oli küll suveperioodiks õnneks vaibunud. Päevakava oli üpris tihe, kohapeal peeti kokku neljas sessioonis kuusteist ettekannet.

XVII Eesti Matemaatika päevade avamine. Foto autor Kadri Raudsepp

EMP 2020 ajakava

1. päev – esmaspäev, 17. august

14:00 – 15:00 Saabumine, majutamine, kohv ja suupisted

15:00 Avamine

Sessioon I 15:00 – 19:00:

15:00 – 15:20 VIKTOR ABRAMOV (TÜ geomeetria ja topoloogia professor, matemaatika ja statistika instituudi juhataja) „Ülevaade TÜ matemaatika ja statistika instituudi olukorrast“

15:20 – 16:10 URVE KANGRO (TÜ diferentsiaal- ja integraalvõrrandite dotsent) „Epileemia matemaatilise modelleerimisest“

16:10 – 17:00 KRISTA FISCHER (TÜ matemaatilise statistika professor, Eesti geenivaramu vanemteadur) „Koroonaepideemia statistika Eestis“

17:20 – 18:20 JAAN JANNO (TTÜ Küberneetika instituudi direktor, professor) „Tööstusmatemaatikast“

18:25 – 19:00 KALLE KAARLI (TÜ emeriitprofessor) „Eesti matemaatika päevade ajalooost“

19:00 – 20:00 Õhtusöök

20:00 – ... Ümarlaud Peomajas, suitsusaun

2. päev – teisipäev, 18. august

9:00 – 10:00 Hommikusöök

10:00 – 11:00 Seltsi 2019. a majandusaasta aruande tutvustamine ja tegevuse ülevaade, revisjonikomisjoni hinnang, 2019. a KMÜ tegevuse ülevaade

Sessioon II 11:20 – 12:45:

11:20 – 11:40 TRIINU VEEORG (TÜ magistrant) „Delta- ja Daugaveti-punktid Banachi ruumide otsesummades“

11:45 – 12:15 RAIDO MARMOR (Pelgulinna Gümnaasiumi matemaatika-õpetaja) „Arvude keskmiste ühtsest lähenemisviisist (TLÜ bakalaureusetöö 2020)“

12:15 – 12:45 EVALD ÜBI (TTÜ emeriitdotsent) „Huvitavad mängud ja nuputamisülesanded“

13:00 – 14:00 Lõunasöök

Sessioon III 14:00 – 15:55:

14:00 – 14:20 ANDI KIVINUKK (TLÜ emeriitprofessor) „Leo Ainola matemaatilise pärandi“ AR 2020-2021 Autoriõigus EMS, 2025

3. päev – kolmapäev, 19. august

9:00 – 10:00 Hommikusöök

Sessioon IV 10:00 – 13:00:

10:00 – 10:15 ANNE REILJAN (Puiga Põhikooli matemaatikaõpetaja) „Matemaatika õpetamise olukorrast Võrumaal“

10:15 – 10:50 HELE KIISEL (KMÜ esimees) „Riigieksamist: kitsast ja laiast“

10:55 – 11:50 ELBE METSATALU (Pärnu Sütevaka Gümnaasiumi majandusõpetaja) „Majandusõpetajate seltsi tegemistest“

12:05 – 12:40 RAILI VILT (TÜ teaduskooli metoodik) „Distsantsõppest Teaduskooli kursuste baasil“

12:40 – 13:00 ANNE AASAMETS (Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi matemaatikaõpetaja) „Õpilaste küsitlusest distantsõppe kohta“

13:00 – 14:00 Lõpetamine, lõunasöök, lahkumine

Seedri Puhketalu. Foto autor Kadri Raudsepp

Võrumaal toimusid Eesti Matemaatika päevad esmakordselt. Ilm oli suviselt ilus ja nii korraldajate kui ka osalejate arvates oli asukoht

igati sobiv. Seedri puhketalu, mille vana nimi on Ala-Horsa talu on ajalooline paik. See asub Võrust Mõniste suunas peaaegu kümne kilomeetri kaugusel Nursi kandis. Talu ümbritsevad suured rohelised muruväljakud ja nende vahel looklevad veesilmad, kogu välisterritoorium on hästi hooldatud ja lillerohke. Elumajast umbes 50 meetri kaugusel voolab veidi kõrgemast künkast välja Keevalätte ohvriallikas, mille veel usutakse olevat tervendav toime. Talu praegused omanikud Margit ja Oleg Udodov on turismitalu edukalt pidanud üle kümne aasta. Aastal 2015 autasustati neid parima alternatiivse tegevusalaga talu tiitliga. Tunnustust ja kuhjaga head tähelepanu on talu varemgi saanud; enam kui sada aastat tagasi hinnati seda näidis-aiaandustalu tiitliga ning korraldati talu külastamiseks ühisekskursioone. Tol ajal rajati talu tiikide vahele isegi oma hüdroelektrijaam, mis varustas majapidamist elektriga. See oli tolle piirkonna üks esimesi elektriga varustatud talusid. Teatakse veel, et Võrumaa esimese auto omandas kunagine talu peremees. Lisateavet talu mineviku ja omanike kohta saab lugeda Lõunalehest (nr 45, 26. november 2015).

Seekord oli Eesti Matemaatika päevadel osalejaid enam-vähem võrdselt õpetajate ja kõrgkooli õppejõudude hulgast. Mõni vanem oli kohal koos lastega, mistõttu oli ettekannete ajal õu täis lusti ja mängu. Osalejad majutati viies hoones: Puhke-, Suve-, Peo- ja kahes saunamajas. Puhkemaja on vanast laudast ümber ehitatud talu suurim hoone, kus korraldati osalejate toidlustus ja peeti ettekanded. Nagu ajakavastki nähtub, tegeleti teise päeva hommikul lisaks seltsi formaalsete küsimustega. Koroonaviiruse leviku ja selle tõkestamiseks kehtinud eriolukorra tõttu ei olnud võimalik korraldada seltsi üldkoosolekut ei 2020. aasta alguses ega kevadel, mistõttu esitati seltsi ja Koolimatemaatika Ühenduse 2019. aasta tegevuse ja finantsseisu ülevaade nüüd. Lisaks anti pidulikult üle seltsi üliõpilaspreamia, mille pälvis Triinu Veeorg bakalaureusetöö eest. Värske laureaat tutvustas võidutööd ise.

Triinu Veeorg tutvustab enda võidutööd. Foto autor Raili Vilt

Sisuka kava kokkupanek, sobivate ettekannete ja esinejate leidmine oli korraldajatele küllaltki lihtne. Huvitavaid üldharivaid ettekandeid ja esinejaid jagus. Esmajoones oli tarvis lahata mitmeid päevakajalisi ning töö- ja õppekorralduslikke teemasid, sealhulgas koroonaeptideemia matemaatilisest modelleerimisest ja statistikast, aga ka distantsõppe korraldamisest nii koolides kui ka ülikoolides ja teaduskoolis. Hea ülevaade anti päevade korraldaja-instituudi olukorrast, Eesti Matemaatika päevade ajaloost, matemaatika õpetamise olukorrast Võrumaal ning tööstusmatemaatika arengust Eestis ja koostööst Euroopa tööstusmatemaatika konsortsiumiga. Külalisesineja Elbe Metsatalu tutvustas majandusõpetajate seltsi tegevust. Samuti mälestati hiljuti lahkunud matemaatikaprofessor Leo Ainolat (1929–2020).

Tõise ja haridusliku tegevuse kõrval on matemaatika päevadel alati oluline olnud meelelahutuslik pool. Traditsioonilise mälumängu alapealkirjaks oli seekord „Kõigest muust, kuid mitte matemaatikast“ ja selle korraldas kiiduväärselt Jüri Lember. Mõlemal õhtul koguneti üheskoos meeleolukale koosviibimisele suitsusauna kõrvale Peomajja. Sealt said soovijad käia sauna nautimas või suplemas. Teisel õhtul

laienes oleng sihipäraselt sauna esisele grillialale. Seedri Puhketalu suitsusaun on üks vanimaid Võrumaal – ehk juba üle 150 aasta vanune. Renoveeritult on see vastavalt kasutusviisile suitsu- või vene saun.

Peremees räägib suitsusaunast. Foto autor Rainis Haller

Giid Jaanus Mark pajatab Rõugest. Foto autor Kadri Raudsepp

Elamuseks kujunes ka teise päeva pärastlõunane väljasõit Ööbiku-orgu. Seal läbiti üheskoos väike matkarada, roniti „Pesapuu“ vaatetorni ning kuulati kohaliku Jaanus Marki pajatusi Rõuge ja selle lähiümbruse loodusest ja ühiskondlikust elust.

Matkal osalelenute ühispilt. Foto autor Kadri Raudsepp

Kokkuvõtvalt tuleb matemaatika päevi ka seekord kordaläinuks pidada. Muidugi määravad selliste ürituste õnnestumise ja õhkkonna pigem osalejad ja esinejad, mitte ainult korraldajad. Palju tänu kõigile, kes aitasid meie koosviibimise nauditavaks ja meeldejäävaks muuta! Päevade meenutamiseks on seltsi kodulehel mõned fotod.